

Teollisuuden Palkansaajat

Ilmasto- ja energiapolitiikan puitteet vuoteen 2030

Vastaus

19.06.2013

**Teollisuuden Palkansaajat (TP) ry
Helsinki
Finland**

Teollisuuden palkansaajat TP ry on yhdentoista teollisuusaloilla ja teollisuuden palvelualoilla toimivan ammattiliiton tämän vuoden alusta rekisteröitynä yhdistyksenä toimiva yhteistoimintaorganisaatio, joka on alun perin perustettu 26.10.1993.

TP-liitot edustavat lähes 700000 yksityisen sektorin palkansaajaa ja sen jäseniä ovat seuraavat ammattiliitot:

Ammattiliiton nimi	Jäsenmäärä
• Metallityöväen Liitto ry	153000
• Ammattiliitto Pro ry	132000
• Tekniikan Akateemisten Liitto TEK ry	73000
• Uusi Insinööriliitto UIL ry	69000
• Teollisuusalojen ammattiliitto TEAM ry	60000
• Suomen Ekonomiliitto SEFE ry	47000
• Paperiliitto ry	40000
• Puu- ja erityisalojen Liitto ry	38000
• Sähköalojen ammattiliitto ry	31000
• Erityisalojen toimihenkilöliitto ERTO ry	26000
• Tradenomiliitto TRAL ry	26000
• Suomen Konepäälystöliitto	4000
• Yhteensä	699000

Teollisuuden Palkansaajat TP ry edustaa jäsenliittojaan yhteiskunnallisessa edunvalvonnassa, yhteen sovittaa jäsenliittojen sopimustavoitteita ja pyrkii yhteistoiminnan avulla vahvistamaan liittojen ay-työtä toiminnan eri alueilla. Yhteistyön avulla pyritään myös jäsenistön ay-valmiuksien ja työmarkkina-aseman vahvistamiseen.

TP:n toimintaa johtaa hallitus, joka koostuu pääosin jäsenliittojen puheenjohtajista. Hallituksen puheenjohtajuus kiertää kahden vuoden välein vuoroin eri keskusjärjestöistä olevien liittojen puheenjohtajien kesken. Vuosina 2013–2014 on vuorossa SAK, seuraavana STTK ja sen jälkeen AKAVA. Sisältöasioita valmistelee neljä vakituista asiantuntijatyöryhmää: sopimuspoliittinen-, elinkeinopoliittinen-, työympäristö- ja yhteistoimintatyöryhmä.

Teollisuuden Palkansaajat

Lisäksi Teollisuuden palkansaajilla on yksi päätoiminen toimihenkilö, elinkeinoasiamies Jouko Ahonen, joka osallistuu hallituksen kokouksiin ja mahdollisuuksien mukaan kaikkiin työryhmien kokouksiin.

Hänen yhteystietonsa ovat:

Elinkeino- ja edunvalvonta-asiamies

Jouko Ahonen

Teollisuuden palkansaajat

c/o Ammattiliitto Pro

Selkämerenkuja 1 A

PL 183

00181 Helsinki

Tel. +358 400 759871

e-mail: jouko.ahonen@proliitto.fi

Euroopan Unionin komissio on julkaissut vihreän kirjan ilmasto- ja energiapolitiikan puitteista 2030. Kyseisen vihreän kirjan tarkoituksena on ennakoida toimia, joihin EU:n tulisi ryhtyä EU 2020 tavoitteiden umpeutumisen jälkeisenä aikana.

4. KYSYMYKSET

4.1. Yleistä

- Mikä on kaikkein tärkeintä, mitä vuoteen 2020 ulottuvista puitteista ja EU:n energiajärjestelmän tämänhetkisestä tilasta voidaan oppia, kun suunnitellaan vuoteen 2030 ulottuvaa politiikkaa?

On tärkeää tunnustaa, että sitoutumisen taso tarvittavaan rakennemuutokseen ei ole ollut riittävä eri jäsenmaissa. Ilman finanssikriisin aiheuttamaa tuotannon ja sitä kautta energian käytön vähentymistä ei ilmastotavoitteiden saavuttaminen vuoteen 2020 olisi ollut mahdollista ja olisimme nyt kaukana tavoitellusta vähennyslinjasta. Onnistuminen ilmastomuutoksen vastaisessa taistelussa edellyttää johdonmukaisia toimia kaikilta EU:n jäsenmailta, vapaamatkustamista näin suuren haasteen edessä ei tulisi sallia. On myös seurattava tarkasti, mitä ympäröivässä maailmassa tapahtuu, jotta yksipuolisilla liian kunnianhimoisilla tavoitteilla ei tuhota lopullisesti Euroopan kilpailukykyä. Kaikenlaista tempoilua tulevaisuuden tavoitteiden asettamisessa on syytä välttää.

4.2. Tavoitteet

- Mitkä vuoteen 2030 ulottuvat tavoitteet olisivat kaikkein tehokkaimmat ilmasto- ja energiapolitiikan ohjaamisen kannalta? Millä tasolla (EU:n, jäsenvaltioiden vai alakohtaisella tasolla) niitä tulisi soveltaa ja missä määrin niiden tulisi olla oikeudellisesti sitovia?

Kustannustehokkain tapa olisi tehostaa toimia energiatehokkuuden parantamiseksi. Erityisesti julkisen sektorin ja asumisen energiatehokkuudessa voimme saavuttaa suuria säästöjä. Säästöt on kuitenkin voitava toteuttaa kussakin maassa sen erityispiirteet

Teollisuuden Palkansaajat

huomioon ottaen. Tavoitteet on asetettava EU-tason lisäksi jäsenmaakohtaisiksi, mutta päätöksentekomenettelyssä on huolehdittava siitä, etteivät maakohtaiset tavoitteet muodostu epäoikeudenmukaisiksi. Etelä- ja Itä-Euroopan maiden energiainfrastruktuurin rakennemuutoksen tukemiseksi tulisi miettiä keinoja, joilla EU voisi olla budjettiansa kautta voimakkaammin auttamassa maiden kehitystä varman energian saannin ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Päästökauppamekanismin kautta ja muilla politiikan keinoilla tulisi voimistaa toimintamallia, jossa vähennyksiä tehtäisiin painotetusti maissa, joissa vähennysten tekeminen on halvinta ja kustannustehokkainta. Tavoitteiden on oltava oikeudellisesti sitovia, muuten ne eivät johda tuloksiin. Lähtökohtana tulisi olla mahdollisimman maailmanlaajuiset tavoitteet ja sopimukset.

- Onko nykyisissä vuoteen 2020 ulottuvissa tavoitteissa ristiriitaisuuksia ja mikäli on, miten voidaan paremmin varmistaa mahdollisten vuoteen 2030 ulottuvien tavoitteiden johdonmukaisuus?

EU:n budjetista käytetään suuria summia maatalouden tukemiseen, ilman riittävästi ohjaavia tukien ympäristövaatimuksia. Samalla energiainfrastruktuurin ja energiainnovaatioiden tukemiseen panostaminen on vähäistä. Toisin sanoen päätöksenteko ja tukipolitiikka eivät suuressa mittakaavassa tue tarpeeksi ilmastotavoitteiden saavuttamista. Epäjohdonmukaisuutta esiintyy myös 20/20/20 tavoitteiden ja EU:n muiden tavoitteiden välillä. Samalla kun uusiutuvan energian osuutta yritetään nostaa, sen mahdollisuuksia pyritään kaventamaan biomassakriteerien muuttamisella ja samalla kun kasvihuonekaasupäästöjä pyritään vähentämään, ydinvoiman kaltaisen puhtaan energiamuodon käyttöä estetään uusiutuvan energian osuuden lisäämistavoitteilla.

- Tarvitaanko tavoitteita tiettyjä aloja, kuten liikennettä, maataloutta ja teollisuutta, varten, ja jos tarvitaan, niin mitä? Tarvitaanko esimerkiksi uusiutuvia energialähteitä koskevaa tavoitetta, kun otetaan huomioon tavoitteet henkilöautojen ja kevyiden hyötyajoneuvojen CO₂-päästöjen vähentämiselle?

Viitteellisiä tavoitteita voidaan asettaa myös päästökaupan ulkopuolisille sektoreille, kuitenkin maltillisesti, sillä alat ovat lähtökohtaisesti ympäristöverotuksen piirissä. Kuten edellä, olisi olennaista saada julkinen sektori ja asuminen voimakkaammin mukaan energiatehokkuuden edistämiseen kaikkialla Euroopassa, huomioiden kuitenkin lähtötaso. Lisäksi tulisi käyttää kannustavia veromalleja ja vero-ohjausta jäsenmaatasolla, jotta esimerkiksi liikenteessä autokanta uusiutuisi ympäristöystävällisempään suuntaan. Päästökaupan ulkopuolisilla aloilla on monesti tehokkainta asettaa tavoitteet kansallisesti, kunhan kunnianhimon taso kaikissa EU- maissa on sama.

- Miten tavoitteissa voidaan ottaa paremmin huomioon muuttuva taloudellinen elinkelpoisuus ja teknologian kehitysaste vuoden 2030 puitteissa?

Olisi olennaista huomata, etteivät finanssikriisin pahiten koettelemat maat pysty seuraavan 10 vuoden aikana investoimaan tarvittavissa määrin omaan energiainfrastruktuuriin. Teknologian edistysaskeleiden arvioiminen on hankalaa, mutta esim. energiatehokkuuden vuosittaiselle kasvulle voidaan asettaa maltillinen laskennallinen arvo ja tavoite. Tavoitteissa on oltava jonkin verran pelivaraa, jotta teknologiset harppaukset, talouden taantumet ja muut vastaavat seikat voidaan huomioida, mistä seuraa haaste johdonmukaisuuden kannalta.

Teollisuuden Palkansaajat

- Miten tulisi arvioida edistymistä muiden EU:n energiapolitiikan osa-alueilla, kuten toimitusvarmuudessa, jotka eivät välttämättä tule ilmi yleistavoitteissa?

EU-tasolla tulisi entistä enemmän kiinnittää huomiota energiainfrastruktuurin toimitusvarmuuteen sekä energiaomavaraisuuteen. Erityisesti riippuvuutta hiilen ja öljyn energiakäytöstä kannattaisi vähentää. Globaaleja energiatrendejä tulisi seurata ja analysoida tarkasti ja ajantasaisesti ja ryhtyä niiden vaatimiin tai mahdollistamiin toimenpiteisiin.

4.3. Välineet

- Tarvitaanko muutoksia muihin politiikan välineisiin ja siihen, miten ne vaikuttavat toisiinsa, mukaan lukien vuorovaikutus EU:n ja jäsenvaltioiden välillä?

Tarvittaisiin aitoa sitoutumista tavoitteiden saavuttamiseen jokaisessa jäsenmaassa.

- Kuinka olisi parhaiten määritettävä erityiset toimenpiteet EU:n ja kansallisella tasolla, jotta optimoidaan kustannustehokkuus ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamisessa?

Vähennyksiä voimakkaimmin maissa joissa niiden tekeminen on kustannustehokkainta ja johdonmukaiset jäsenmaakohtaiset tavoitteet energiatehokkuuden parantamiseksi. Tiukat maakohtaiset tavoitteet, joissa määritellään kaikille maille samat menettelyt ilmasto- ja energiatehokkuuden saavuttamisessa ei ole kustannustehokas tapa, vaan eri maiden erityispiirteet ja lähtötaso on otettava huomioon. Tutkimuspanostuksia tulee laittaa energiatehokkaan teknologian kehittämiseen ja demonstraatiohankkeisiin.

- Miten energian sisämarkkinoiden pirstoutuminen voidaan parhaiten estää, erityisesti liittyen siihen, että on tarpeen kannustaa ja lisätä investointeja?

Panostamalla energiainfrastruktuurin kehittämiseen maissa, joissa tarvitaan eniten panostusta puhtaamman energiantuotannon saavuttamiseksi, sekä siirtoyhteydet kuntoon laittamalla.

- Millä toimilla voitaisiin saavuttaa energiansäästöjä mahdollisimman kustannustehokkaasti?

Kehittämällä rakentamisen vaatimuksia erityisesti sellaisissa maissa joissa rakennusten energiatehokkuutta voidaan parantaa kustannustehokkaasti, sitouttamalla julkinen sektori (valtiot, kunnat, kirkot) energiatehokkuustalkoisiin, tukemalla kansallisesti energiakorjausrakentamista ja kannustamalla vero-ohjauksella ja investointituilla yritykset ja kotitaloudet energiansäästöön, sekä käyttämällä kussakin maassa juuri sille soveltuvaa energiansäästötapaa. Energiansäästöhankeiden tulee olla kustannustehokkaita eli niillä pitää päästä taloudellisiin säästöihin.

- Miten EU:n tutkimus- ja innovaatiopolitiikalla voidaan parhaiten tukea vuoteen 2030 ulottuvien puitteiden toteuttamista?

Asettamalla energia- ja cleantech-sektorin kehittäminen tutkimus- ja innovaatiopolitiikan keskiöön ja pitämällä esimerkiksi demonstraatiohankkein huolta siitä, että tutkimus johtaa tuotannolliseen toimintaan.

4.4. Kilpailukyky ja toimitusvarmuus

- Mitä ilmasto- ja energiapolitiikan puitteiden osia voitaisiin vahvistaa, jotta voitaisiin paremmin edistää työpaikkojen syntymistä, kasvua ja kilpailukykyä?

Teollisuuden Palkansaajat

Energiainfrastruktuurin uusimisessa tulee panostaa uusiin korkean jalostusasteen teknologioihin, joissa EU:ssa on jo luonnostaan omaa kilpailukykyistä tuotantoa. Älyverkot tulisi saada yleistymään ja verkot omistavat sähköyhtiöt investoimaan kustannustehokkaasti, niin että kotitaloudet ja yritykset pystyisivät syöttämään sähköenergiaa verkkoon (energian tuotannon demokratisointi). Teollisuuden hukkaenergian käyttöönotosta ja hyödyntämisestä voidaan saada lisäkilpailuetua eurooppalaisille yrityksille. Energiainvestointeja ja sääntelyä tulee toteuttaa siten, että energian hinta pysyy Euroopassa kilpailukykyisenä.

- Mitä näyttöä on hiilivuodosta nykyisissä puitteissa ja voidaanko tämä määrittää määrällisesti? Miten tähän ongelmaan voitaisiin puuttua vuoden 2030 puitteissa?

Hiilivuodon estämiseksi EU:ssa tulisi ottaa käyttöön ulkorajojen hiilivero/tulli (BAM), jonka toteutus on kuitenkin suunniteltava ja valmisteltava kunnollisesti perustuen huolellisesti tehtyihin vaikutusarviointeihin. Hiilivuodosta löytyy kyllä esimerkkejä.

- Mitä erityisiä tekijöitä on energian kustannusten havaittujen suuntausten takana ja missä määrin EU voi vaikuttaa niihin?

Vähentämällä koko EU alueen öljy- ja hiiliriippuvuutta voidaan pitkällä aikavälillä torjua suhdanteiden aiheuttamia kustannusten nousuja, erityisesti nyt kun hiilen ja öljyn maailmanmarkkinahinnat ovat kohtuullisen alhaisia. Liuskekaasun ja liuskeöljyn löytyminen ja hyödyntäminen Amerikassa ja Euroopassa on johtanut energian hinnan putoamiseen Amerikassa ja lisännyt halvan hiilen tuontia Eurooppaan.

- Miten olisi otettava huomioon epävarmuus, jota liittyy muiden teollisuusmaiden ja taloudellisesti tärkeiden kehitysmaiden toimiin ja sitoumusten tasoon parhaillaan käytävissä kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa?

Kaksiportaisella yleistavoitteen asettamisella ja pidättäytymisellä sellaisista uusista sitoumuksista, joissa kaikki maat eivät ole mukana.

- Miten voidaan lisätä sääntelyn varmuutta yritysten kannalta samalla kun lisätään joustavuutta, joka mahdollistaa mukautumisen muuttuviin olosuhteisiin (esim. edistyminen kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa ja energiemarkkinoiden muutokset)?

Olennaista on johdonmukaisuus tavoitteiden asettamisessa ja sen viestiminen yrityksille, että panostaminen energiatehokkuuteen tulee poikimaan niille lisäkilpailukykyä tulevaisuudessa. Sääntelyn jatkuva muuttaminen lisää investointien epävarmuutta ja tuotto-odotuksia ja tekee niistä usein kannattamattomia.

- Miten EU voi lisätä valmistusteollisuutensa innovaatiokapasiteettia? Onko päästöoikeuksien huutokaupasta saatavilla tuloilla tietty tehtävä

Päästöoikeuksista saatavilla tuloilla voitaisiin enenevässä määrin tukea uusien energiantuotantotapojen kehittämistä ja tukea julkisen sektorin omia toimia energiatehokkuuden lisäämiseksi.

- Miten EU voi parhaiten hyödyntää omien tavanomaisten ja epätavanomaisten energianlähteidensä kehittämistä EU:ssa, jotta voidaan edistää energian hintojen alentumista ja vähentää riippuvuutta tuonnista?

Panostamalla sähkönsiirron verkostoon Euroopan maiden kesken, jotta kulutushuippuja voidaan tasata. Kivihiilen käytön vähentämistä voitaisiin tukea maakaasunkäytön

Teollisuuden Palkansaajat

lisäämisellä, joka sopii hyvin myös säätövoimaksi uusiutuville energiamuodoille, kuten tuuli- ja aurinkoenergia. Panostamalla Etelä- ja Itä-Euroopan infrastruktuuriin voidaan helpottaa energian hinnan nousupaineita ja kiinnittämällä enemmän huomiota energiatehokkuuteen voidaan vähentää sähkön ja energian liikakysyntää ja hintahuippuja. Pienimuotoisille ja epätavanomaisille energiantuotantomuodoille on annettava mahdollisuus varomalla turhaan sulkemasta niitä markkinoilta sääntelyllä.

- Miten EU voi parhaiten lisätä energiansaannin varmuutta sisäisesti varmistamalla energian sisämarkkinoiden tehokkaan toiminnan (esimerkiksi kehittämällä tarvittavat yhteenliitännät) ja ulkoisesti monipuolistamalla energian toimitusreittejä?

Tukemalla energiainfrastruktuurin rakentamista ja yhteenliittymien rakentamista sekä älykkäiden ohjaustekniikoiden kehittämistä integroituvaan verkkoon.

4.5. Kapasiteettiin ja jakeluun liittyvät kysymykset

- Miten uusissa puitteissa tulisi varmistaa ponnistelujen oikeudenmukainen jakaminen jäsenvaltioiden kesken? Mikä käytännön toimia voidaan toteuttaa, jotta voidaan ottaa huomioon jäsenvaltioiden erilaiset valmiudet panna täytäntöön ilmasto- ja energiatoimia?

Päästötavoitteisiin päässeiden maiden taakkaa ei tulisi lisätä ja näin rangaista niitä tavoitteisiin pääsemisestä ja paljon tehneiden maiden päästötavoitteiden asettamisessa tulisi olla maltillinen, maat voivat kansallisesti asettaa kunnianhimoisempia tavoitteita niin halutessaan. Teollisuuden rakenne ja energiantensiivisyys sekä ilmastotekijät tulisi ottaa tavoitteiden asettamisessa paremmin huomioon.

- Millaisten mekanismien avulla voidaan edistää yhteistyötä ja ponnistelujen oikeudenmukaista jakamista jäsenvaltioiden kesken samalla kun etsitään kaikkein kustannustehokkainta tapaa päästä uusiin ilmasto- ja energiatavoitteisiin?

Päästökauppajärjestelmään tulee luoda voimakkaampia mekanismeja, jotka ohjaavat tekemään päästövähennyksiä siellä missä ne ovat halvimpia tehdä. Energian säästäminen ja energiatehokkuus ovat kustannustehokkain tapa edistää päästöjen vähentämistä, joten EU:n tulisi kiinnittää jäsenmaiden huomiota enemmän myös tähän keinoon. Maakohtaiset tavoitteet saattavat olla joskus epäoikeudenmukaisia ja niiden seurauksena saatetaan päätyä kohtuuttomiin ja kustannustehottomiin ratkaisuihin.

- Tarvitaanko uusia rahoitusvälineitä tai -järjestelyjä uusien vuoteen 2030 ulottuvien puitteiden tukemiseksi?

Päästökauppajärjestelmän toimivuus ja ohjaavuus olisi tärkeää säilyttää ja se osa maataloustuista joka käytännössä toimii elintarvikkeiden vientitukena tulisi siirtää EU:n innovaatio ja tutkimustoiminnan kehittämiseen ja Etelä- ja Itä- Euroopan infrastruktuurin kehittämiseen. Innovaatio- ja tutkimustoimintaan tarvitaan uusia rahoitusvälineitä.

Teollisuuden Palkansaajat

5. VASTAUSTEN JÄTTÄMINEN KUULEMISEEN

Kuulemismenettely kestää 2 päivään heinäkuuta. Lisätietoja siitä, miten kuulemiseen voidaan osallistua, katso myös:

http://ec.europa.eu/energy/consultations/20130702_green_paper_2030_en.htm

Teollisuuden palkansaajat TP ry

Riku Aalto
Puheenjohtaja
Metallityöväen Liitto ry
Tel. +358 400 711072
riku.aalto@metalliliitto.fi

Antti Rinne
Varapuheenjohtaja
Ammattiliitto Pro ry
Tel. +358 40 5007626
antti.rinne@proliitto.fi

Pertti Porokari
Varapuheenjohtaja
Uusi Insinööriliitto UIL ry
Tel. +358 40 5833476
pertti.porokari@uil.fi